

**CIHM
Microfiche
Series
(Monographs)**

**ICMH
Collection de
microfiches
(monographies)**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1995

Technical and Bibliographic Notes / Notes technique et bibliographiques

The Institute has attempted to obtain the best original copy available for filming. Features of this copy which may be bibliographically unique, which may alter any of the images in the reproduction, or which may significantly change the usual method of filming are checked below.

L'Institut a microfilmé le meilleur exemplaire qu'il lui a été possible de se procurer. Les détails de cet exemplaire qui sont peut-être uniques du point de vue bibliographique, qui peuvent modifier une image reproduite, ou qui peuvent exiger une modifications dans la méthode normale de filmage sont indiqués ci-dessous.

<p>☒ Coloured covers /
Couverture de couleur</p> <p>☐ Covers damaged /
Couverture endommagée</p> <p>☐ Covers restored and/or laminated /
Couverture restaurée et/ou pelliculée</p> <p>☐ Cover title missing / Le titre de couverture manque</p> <p>☐ Coloured maps / Cartes géographiques en couleur</p> <p>☐ Coloured ink (i.e. other than blue or black) /
Encre de couleur (i.e. autre que bleue ou noire)</p> <p>☐ Coloured plates and/or illustrations /
Planches et/ou illustrations en couleur</p> <p>☐ Bound with other material /
Relié avec d'autres documents</p> <p>☐ Only edition available /
Seule édition disponible</p> <p>☐ Tight binding may cause shadows or distortion
along interior margin / La reliure serrée peut
causer de l'ombre ou de la distorsion le long de
la marge intérieure.</p> <p>☐ Blank leaves added during restorations may appear
within the text. Whenever possible, these have
been omitted from filming / Il se peut que certaines
pages blanches ajoutées lors d'une restauration
apparaissent dans le texte, mais, lorsque cela était
possible, ces pages n'ont pas été filmées.</p> <p>☒ Additional comments /
Commentaires supplémentaires: Text in Ukrainian.</p> | <p>☐ Coloured pages / Pages de couleur</p> <p>☐ Pages damaged / Pages endommagées</p> <p>☐ Pages restored and/or laminated /
Pages restaurées et/ou pelliculées</p> <p>☒ Pages discoloured, stained or foxed /
Pages décolorées, tachetées ou piquées</p> <p>☐ Pages detached / Pages détachées</p> <p>☒ Showthrough / Transparence</p> <p>☐ Quality of print varies /
Qualité inégale de l'impression</p> <p>☐ Includes supplementary material /
Comprend du matériel supplémentaire</p> <p>☐ Pages wholly or partially obscured by errata
slips, tissues, etc., have been refilmed to
ensure the best possible image / Les pages
totalement ou partiellement obscurcies par un
feuillelet d'errata, une pelure, etc., ont été filmées
à nouveau de façon à obtenir la meilleure
image possible.</p> <p>☐ Opposing pages with varying colouration or
discolourations are filmed twice to ensure the
best possible image / Les pages s'opposant
ayant des colorations variables ou des décol-
orations sont filmées deux fois afin d'obtenir la
meilleure image possible.</p> |
|--|---|

This item is filmed at the reduction ratio checked below/
Ce document est filmé au taux de réduction indiqué ci-dessous.

	10X		14X		18X		22X		26X		30X	
						✓						
	12X		16X		20X		24X		28X		32X	

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

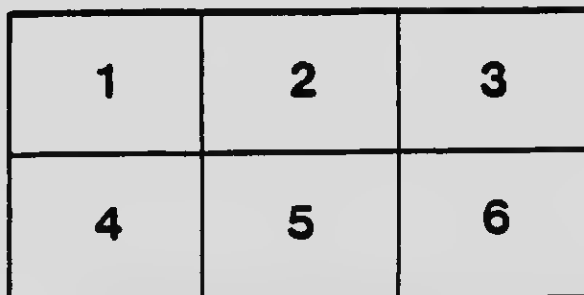
National Library of Canada

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol \rightarrow (meaning "CONTINUED"), or the symbol ∇ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

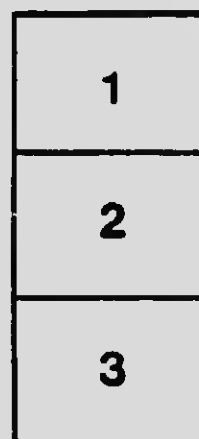
Bibliothèque nationale du Canada

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

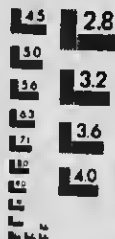
Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole \rightarrow signifie "A SUIVRE", le symbole ∇ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

MICROCOPY RESOLUTION TEST CHART

(ANSI and ISO TEST CHART No. 2)

2.8

3.2

3.6

4.0

2.5

2.2

2.0

1.8

1.6

APPLIED IMAGE Inc

1653 East Main Street
Rochester, New York 14609 USA
(716) 482 - 0300 - Phone
(716) 288 - 5989 - Fax

Ілюстрована Шевченківська Бібліотека

№ 14.

Москалева Криниця.

З 1 малюнком і портретом

Накладом „Канадійского Фармера“

852 MAIN STREET.

WINNIPEG, CANADA

Ілюстрована Шевченківська Вібліотека
№ 14.

Москалева Криниця.

З 1 малюнком і портретом.

Накладом „Канадійского Фармера.”
852 Main Street, Winnipeg, Canada.

DG 9948

S5

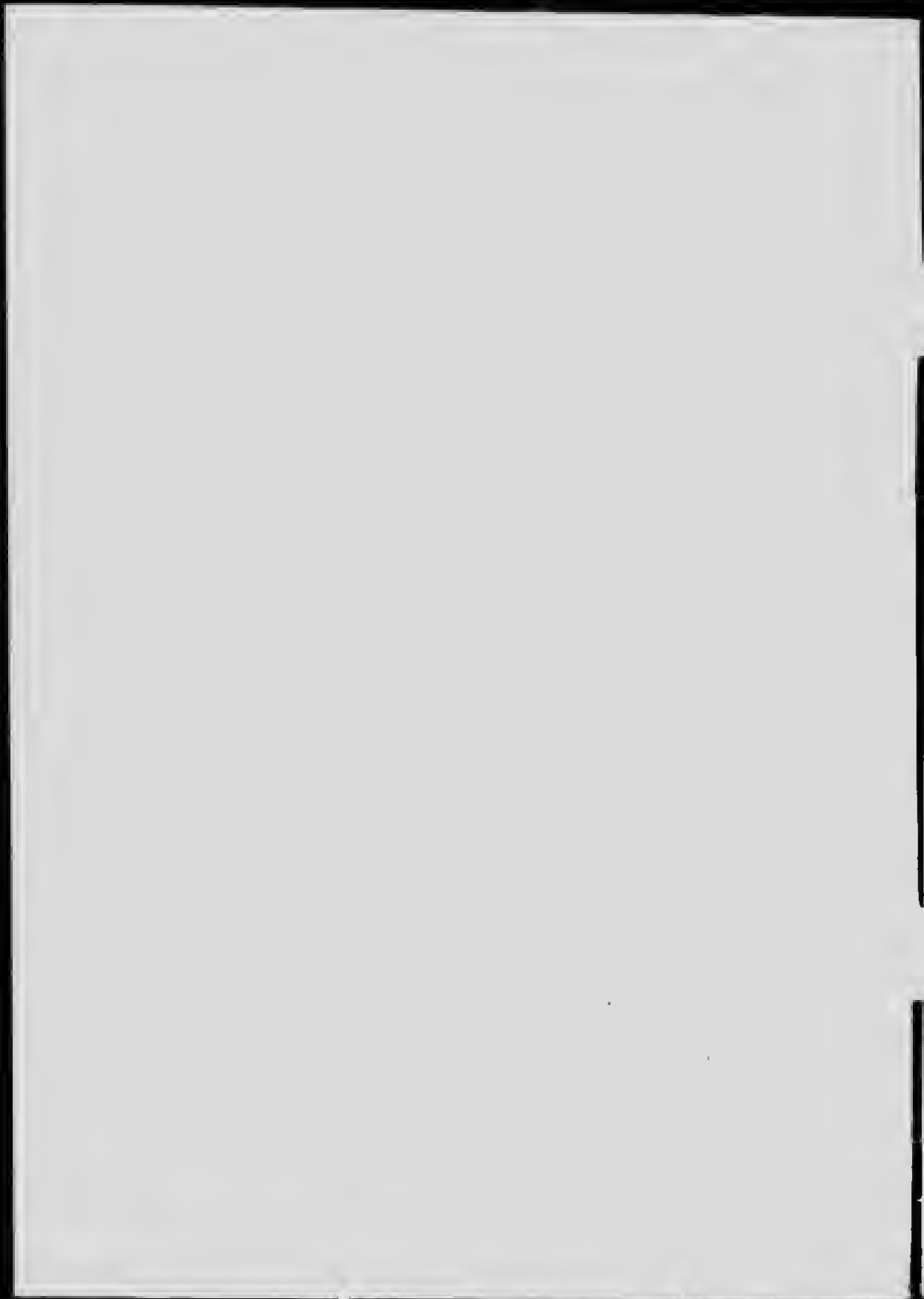
M6

110

P * + :

M. McCarty

Москалева криниця.

(По першому рукопису.)

„Не варт, їй-Богу, жить на світі!...”
— „То йди топсь!” — „А жінка, діти?”
— „Отто-ж то бачиш, не брешш!

А сядь лишень та паншини
Отсю бузальщину! то може
Інак сіджете, небоже.

Пиши оттак: Було
Село...

Та, щоб не лізти на чужину,
Пиши: у нас на Україні.

А в тім селі вдова була,
А у вдови дочка була
І син семиріток.

Добро мавши діток
У розкоші, — хвалши Бога;

А вдові убогій
Мабуть не до його

Бо залили за шкуру сала.

Трохи не пропала:

Думала в черниці,

Або йти топить ся, —

Так жаль маленьких діток стало:

Звичайне мати, що їй казати!

Та може снів ся таки їй зять,

Бо вже Катруся підростала:

Чи вже їй вік продівувать,

Зносити брівоньки її-за-що?...

Нї, дівонька вона не та!

„Таки-ж у тім селі трудящий
(Бо всюди сироти — ледащо)
У наймах виріс сирота,
Неначе батькова дитина.

То с'як, то так,
Придбав сірома грошенят,
Одежу справив, жупашину,
Та ні відсіль і ні відтіль,
На ту сирітську копійчину,
Купив садочок і хатину;
Подякував за хліб, за сіль
І за науку добрим людям,
Та до вдовівни на-виростець
Шелесть за рушниками!
Не торгувались з старостами
(Як те буває меж панами),
Не торгувавсь і пан-отець,
Усім на диво та на чудо!
За три кони звінчав у будень...

„Просохли очі у вдови.
Оттак-то, друже мій, живи, —
То її весело на сьвітї буде,
І буде варт на сьвітї жить,
Як мати-меш кого любить.
Хоч кажуть от-ще що, небоже:
„Себе люби, то її Бог поможе!”
А доведеть-ся умирать?
Здихать над грїшми? Ні, небоже!
Любов — Господня благодать!
Люби ж, мій друже, жінку, діток,
Діли з убогим заробіток,
То легше буде її зароблять!
Спочинем трохи, поговорим...
Що? ярина ще не зійшла?”

2. — „Та де та ярина взялась?!
У мене ще на жито орють.
Оттим-то її ба, що живеє
Відколи, дядьку, а не чули;
А може її чули, та забули:
Журнал дрюкують...”

1. — „Те! те! те!”
2. — „Тэ що ви думаете, польський,
Або „Хазяїн” той московський?
Не та ловись! журнал „Ревю”!
Чи те „Ля-мод”, купив для Паші
Торік в Ромні...”
1. — (Нашком.) „Так от-як наші!
Не чув, як на сьвітї живу!...”
2. — „У самому тому журналі
Моя Пашета начитала,
Як Німці сїяли траву,
А потім вижали серпами!
І все написано стихами,
Та не такими, як у нас...”
1. — „Як-би ти, брате, свині нас,
За слово вибачай...”
2. — (Мов не чув.) „Гей, хлопче!
(Ходить, невинствує, а потім співає:)
„Хлопче, молодче,
З карими очима!
На-що тобі жінка?
Камінь за плечима!”
1. — „Та годі вже тобі співать.”
2. — „Що? може хочете кінчать?
А я, признать ся, думав тее...”
1. — „А я так думаю инеє,
Що випемо, та поснемо,
А там і ладу не дамо;
Сїдай лиш, та пиши, небоже,
Та кончимо, як Бог поможе!”

(II).

„Одружились небожата,
Дивувались люде:
Як-то вони, ті сироти,
Жить на сьвітї будуть?
Минає рік, минув другий,

Знову дивувались:
Де в тих сиріт безталанних
Добро тее бралось?
І в коморі, і на дворі,
На току й на ниві,
І діточки, як квіточки,
Йі самі чорнобриві:
У жуцанах похожають,
Старців закликають
На обіди, а багаті —
То й так не минають.
Не минали себелюби,
Та все жалкували,
Що сироти таким добром
Старців годували:
„Коли гние, то спродали б:
Адже-ж у їх діти!...”
Ось слухай же, що то роблять
Заздрощі на сьвітї
І ненатля голодная!
Ходили, ходили,
Поки в-ночі, жалкуючи,
Хату запалили.

Нехай би вже були непевні
Які вельможі просьвіщенні:
То і не жаль було б; чи так?
А то сірісінький сіряк
Оттак лютує! — Тяжко, брате,
Людей на старість розпізнати,
А ще гірше — з-за молоду
Гадину кохати.
Очарує зміїними
Карими очима...
А пек тобі! забув, дурню,
Що смерть за плечима?

„До стебла все погоріло,
І діти згоріли,
А сусіди, і багаті
І вбогі, раділи.
Багатії, бач, раділи,
Що багатчі стали,

А вбогії тому раді,
Що з ними зрівнялись!
Посходились жалкувати,
Жалю завдавати,
„Шкода, шкода! як-би знатья,
Копійчину б дбати,
То все б таки воно не так...
А що пак, Максиме?
(Бо його Максимом звали)
Попродай скотину,
Та ходи до мене в найми:
Що буде, те й буде!
Будем знов чумакувати,
Поки вийдем в люди,
А там знову...” Подякував
Максим за пораду.
— „Побачу ще, як там буде;
Коли не дам ради,
То тогді вже певне треба
Йти в найми знову.
Де то моя Катеріша,
Моя чорноброва?!...
Вона мене все радила,
І тепер порадить...”
Та остання ся рада
На віки завадить.
Воли твої і корови
Разом поздихали,
А Катруся з москалями
Десь помандрувала.”

(III.)

„Тепер оттак пиши, небоже:
Максим подумав, пожурился,
А потім Богу помолився,
Промовив двічі: „Боже, Боже!”
Та й більш нічого.

Од цариці
Прийшов указ лоби голить.
„Не дав вдовиці утопіть ся,
Не дам же й з торбою ходить!”

Сказав Максим, і грунт покинув,
Бо вдовиного, бачиш, сина
В прийом громада повезла.
Такі то темнії діла
Творять ся нишком на сїм сьвітї!
А вас, письменних, треба б бити,
Щоб не кричали: „ах, ах, ах!
Не варт, не варт на сьвітї жити!”
А чом пак темні не кричать?...”

2. — „Хиба-ж живуть вони і знають,
Як ви сказали, благодать,
Любов?...”

1. — „Що, що? не дочуваю!...”

2. — „Вони, кажу вам, прозябають,
Або, по вашому, ростуть,
Як та капуста на городі.”

1. — „Оттак, по вашому; ну, годї-ж!
Нехай собі і не живуть...
А все, скажу таки: як хочеш,
А ви їм жить не даєте,
Бо ви для себс живете.
Заплющиєши письменні очи.”

2. — „Отже як будем так писать,
То ми й до вечера не кончим.
Ну, де той безталанний зять?”

— „Вернувсь вдовиченко до дому,
А зять пішов у москалі;
Не жаль було його нікому,
Та ще й сьміялись у селі!

Отже, далєбі, не знаю,
Чи вона верталась,
Катерина, до матери,
Чи такі пропала?

Була чутка, що с. рижену
В Уманї водили

По улицях: украла щось, —
Потім утопилась.

Та все-то те, — знаєш, люде
Втоплять і задушать;

А може то така правда,
Як на вербі груші.
Знаю тільки, що про неї
І пісню проклали.
Я чув тогді, на досвітках
Дівчата співали:
„Шелесть, шелесть по дубині,
Шапки хлопці погубили;
Тільки наймит не згубив,
Удовівну полюбив...”
Соромітна... нехай їй лихо!

(IV.)

„Минали літа тихо-тихо
(Оттак пиши), і за гріхи
Зарались Господом Ляхи,
І пугав Пугач над Уралом.
Піти в одах вихваляли
Войну й царицю, — тільки ми
Сиділи нишком, слава Богу!

Після великої зими
Вернув ся і Максим безногий:
В поході, каже, загубив,
Та срібний хрестик заробив.
Чого він придибав? нема в його хати,
Ні сестри, ні брата, нікого нема.
Чого-ж він приплентавсь? а хто його зна!
Чи чув ти, що кажуть: легше умирати
Хоть на пожарині в своїй стороні,
Ніж в чужій в палатах! Чи чув ти? ба ні!”

2. — „Ей, дядечку! швидче будемо писати,
Бо хочеть-ся спати і вам, і мені.”

1. — „Зажуривсь москаль каліка:
Де йому подітись?
Вдовиченко в пікінерах,
Вдова на тім сьвітї!
До кого-ж він прихилить ся?
Де перезимує?”

Уже осінь; незабаром
Зима залютує.
Нема йому в світі долі:
Полинула в поле...
Попросив ся зимувати
До дяка у школу,
Бо таки й письма, спасибі,
Москалі навчили.
І в косі був, бо й москалі
Тогді, бач, носили
Сиві коси з кучерями
Усі до одного —
І борошном посипали,
Бог їх зна, длячого?
Максим таки, як письменний,
Було помагає
І на клирасі дякові,
І псалтир читає
Над покойними, й хавтури
З школярами носить,
А в Пилипівку сірома
Христа-ради просить.

„Нічого, знай своє пиши,
Та перед людьми не бреш!
Хоч-би тобі лихе слово
Почув хто од його!
І талан і безталанья —
Все, каже, од Бога.
Ані охне, ні заплаче,
Неначе дитина.
І собаки не кусали
Москаля Максима.
А в неділю або в сьвято
Мов причепурить ся,
Шкандибає на вдовину
Пустку подивить ся.
Сяде собі у садочку,
І вдову згадає,
І за її грішну душу
Псалтир прочитає.
Катерину „о здорові”

Москаля вже неживого
Пайшли в банні діти

7

Тихенько помяне,
Утре сльози: „все од Бога!”
Йи веселенькиї стане.
А в Петрівку і в Спасівку
Не спочине в школі,
Бере заступ і лопату,
Шкандибає в поле.
І край шляху, при долині —
Отже не вгадаєш,
Що каліка виробляє?
Криницю копає!
Та й викопав. На те літо
Криницю сьвятили —
На самого Маковія,
І дуб посадили
На прикмету проїзжачим;
А на друге літо
Москаля вже неживого
Найшли в балці діти
Коло самої криниці:
Вийшов подивить ся
Остатній раз сіромаха
На свою криницю.

„Громадою при долині
Його поховали,
І долину і криницю
На память назвали
Москалевою. На Спаса,
Або Маковія
І досі там воду сьвятять,
І дуб зеленіє.
Хто йде, їде, не минають
Зеленого дуба:
В холодочку посідають
Та тихо, та любо,
Пючи воду погожую,
Згадують Максима...

Оттак живіть, недоуки!
То й жить не остине.”

1847.

Орська кріпость.

МОСКАЛЕВА КРИНИЦЯ.

(Я. Г. Бухаренкові на память 7. цвітня 1857. р.)

Не на Вкраїні, а далско,
Аж за Уралом, за Елеком,
Старий нсдобиток варнак
Мені розказував оттак
Про сю криницю москалсву;
А я, сумуючи, списав.
Та ритму нищечком додав,
Та невсличку і дешеvu
(Звнчайне, крадене!) зобгав
Тобі поему на споминн,
Мій друже щирій, мій єдиний!

I.

Після Велнкої змни,
За Катеринн за царнці,
Москаль ту вкопав криницю;
А як він викопав, то ми
Отсе й розкажемо в пригоді,
А ви запнсуйте! Нс шкоднтъ
Такою річ і записатьъ,
Бо се нс казка, а билиця,
Або бувальщнна, сказать.

Оттак пишть: була криниця...
Ні, не криниця, а село —
Пишть! — давно колись було
Межн садамн, при долннї,
Таки у нас, на Україні,
Було те божев село.
В селі тому вдова жнла,
А у вдовн дочка росла
І син малоліток.
Добре мати діток
Багатому: хвалнтъ Бога
В розкошах; а вбогій
Вдові не до того
(Бо залнли за шкуру сала,

Трохи не пропала) —
Думала іти в черниці,
Або утопить ся.

Так жаль маленьких діток стало
(Звичайне, мати! що їй казати!),
Та може ждав ся таки їй зять,
Бо вже Катруся піростала
(Катрусею вдовівна звалась) —
Чи вік же їй продівувать,
Зносити брівоньки ні-за-що?
Хиба за те, що сирота?
А красота-то, красота!
Мій Боже милий! А трудяще,
А ченурне, та роботяще,
Та тихе. Бач, і сирота,
А всім була на-вдिवовижу.
Бувало, вигляне із хижі,
Як тая квіточка з роси,
Як тее сонечко з-за хмари:
Весь похолону, неживий
Стою, бувало...

Ані кара,
Ані муки, ні кайдани,
Ніже літа, сину,
Тії сили не втомили.
Оттак і загину,
Так і згину. Бо диви ся:
Смерти сподіваюсь,
А ридаю, мов дитина,
Як я нагадаю
Катерину. Слухай, сину,
Мій друже єдиний!
Слухай добре, та записуй,
Та на Україні,
Як Бог тебе допровадить,
То розкажи, сину,
Що ти бачив діявола
Своїми очима!...

II.

Так. бачиш, дівонька отта
Росла собі; і роботящий

(Бо всюди сироти — леданці)
У наймах виріс сирота,
Неначе батькова дитина.
Отто-ж той самий сиротина
У наймах, сяк собі то так,
Придбав сірома грошенят,
Одежу справля, жупанину,
Та ні відсіл і ні відтіл
Кунив садок і хатишу;
Подякував за хліб, за сіль
І за науку добрим людям,
Та до вдовівни на-виростець
Шелесть за рушниками.
Не торгувались з старостами,
Як те бува з багатирями.
Не торгувавсь і пап-отець
(На диво людям та на чудо!):
За три кони звичав у будець,
Без нихи, так, як довелось...
Оттут-то, голубе мій сизий,
Оттут-то й лихо почалось.

III.

Уже, либонь після Покрови,
Вертав ся з Дону я, та знову
(Бо я вже двічі посилав
До дівчини за рушниками)
Послать і в-третє міркував, —
Та з чумаками, та з волами
Як-раз в неділю на весільє
До удовівни причвалав.
Пропало, все добро пропало,
Апї щітинки не зосталось!...
Пропа в і я, та не в шинку,
А на „кобилі”... На віку
Всі люде бачать лихо, сину;
Але такого, мій єдиний,
Такого лютого ніхто,
Ніхто і з-далека не бачив,
Як я, лукавий! А тим часом
Просохли очі у вдови;
Неначе в Бога за дверима,

У зятя та в сина
Стара собі спочиває,
А на Катерину,
На дитя своє єдине,
Тільки поглядає.
А я в шинку з п'яницями
Душу пропиваю, —
Та й пропив! Запродав душу,
І душу і тіло:
Тіло катові, а душу...
О Боже мій милій!
Хотіло ся б жить на світі,
Та ба! треба вчитись,
Ще з-малечку треба вчитись,
Як на світі жити,
А то бити-муть, та й дуже!...
Не знаю, мій друже,
Чи сатана лихо коїв,
Чи я запедужав,
Чи то мене злая доля
Привела до того!
Таки й досі ще не знаю,
Не знаю нічого;
Знаю тільки, що тверезий
(Бо вже аї вина,
Ні меду, ні оковита
Не пили ся, сину!)...
Оттаке-то сподіялось!
Вмер батько і мати,
Чужі люде поховали,
А я, мов проклятий
Той Іуда, одринутий
І людьми і Богом,
Тиияю ся, ховаю ся, —
І дійшло до того,
Що я, в-ночі підкравши ся,
Максимову хату
(Бо його Максимом звали,
Вдовиного зятя)
Запалив! Згоріла хата,
А душа проклята
Не згоріла; моя душа,

Мій друже, мій брате,
Не згоріла, а осталась,
Тліє, й досі тліє.
І коли вона зотліє,
Коли одночине?
Сьвятий знає...

IV.

З переляку
Вмерла Катерина;
А Максим на пожарище
Та на попелище
Подивив ся: нема ради!
Тільки вітер свище
У димарі та в комині...
Що тут в сьвітї дїять?
І що тепер йому почати?
Подумавши, перехрестивсь
Та й знов пішов у наймити
Голодні злидні годувати.
Вдова осталась не сама,
А з сином парубком; женити
Його збиралась в осени.
Аж гульк! од матушки-царщи,
Таки із самої столнці,
Прийшов указ — лоби голити;
Се в перший раз такий указ
Прийшов з Московщини до нас,
Бо на Україні в нас бувало
У козаки охочі йшли,
А в пікинери вербували,
Та теж охочих. На селі
Зібрала ся громада радить,
Кого голить у москалі.

Порадили громадою,
Та сучого сина,
Вдовиченка ледащину,
Забили в скрепицю,
Та й повезли до прийому.
Он-яке творить ся

На сїм сьвітї, яка правда
У людей, мій сину!...
Така й досї, я думаю,
В нас на Україні;
Та другої і не буде
В невольниках-людях.

V.

„Нї вже,” каже, „добрі люде,
Не так воно буде,
Оттак хиба!” Максим каже:
„Які з мене люде
У наймитах! Іду служить:
Нехай,” каже, „вдовин син
Та не стане під аршин,
А я стану.”

Із прийому
Вернув ся до дому,
До матери вдовиченко;
А Максим з прийому
Пішов собі у Москалі,
Помолившись Богу.
Мені полегшало, — а з чого,
З чого полегшало мені?
З того, що ворога не стало...
Якого-ж ворога, мій Боже!
Моя пекельная душа
Кого бояла ся? Максима!
Нї, не Максима, а когось,
Когось бояла ся проклята:
Люциперові служила
Та його й страшилась!

VI.

Через год отто, й велика
Зима наступила;
До зеленої неділі
В байраках білили
Сніги білі, — тогді-ж отто

І Очаков брали
Москалі, а Запороже
Перше зруйнували.
Розбрело ся товариство...
А що то за люде
Були тії Запорожці!
Не було й не буде
Таких людей!

Під Очаков

Погнали її Максима;
Там-то його скалічено,
Та й на Україну
Повсрнено з одставкою.
Бачиш, праву ногу,
Чи то ліву, підстрелено.
Мені не до того
Було тогді: знову люта
Гадина впила ся
В саме серце, кругом його
Тричи обвила ся,
Як той Ирод. Що тут робить?
Не дам собі ради;
А Максимові кривому
Нічого не вадить:
Шкандибає на милиці,
І гадки не має;
А в нсділсньку сьвятую
Мундир надіває,
І медаль і хрсст причепить,
І заплете косу
Та ще й борошном посипле...
(Я не знаю й досі,
На-що воно москалі ті
Коси заплітали,
Мов дівчата, та сьвятеє
Борошно псували?
На іграшку, я думаю,
Так собі, аби-то!)
Отто-ж було, мов генерал,
Максим сановито
Прибереть-ся у неділю,

Та й пошкандибає
У храм божий; на криласі
Стане та й співає
З дяком таки, а то возьме
Та ще й прочитає
Апостола серед церкви
(Вивчив ся читати
У москалях). Непевний був
Максим оттой, брате,
А трудящий, роботящий,
Та тихий до того,
Та ласкавий. Було тобі
Ніже а нікого
Не зачешить ніже ділом,
Ніже яким словом.
„І талан і безталанье —
Все”, каже, „од Бога,
Вседержителя сьвятого,
А більш ні од кого.”
Преблагий був муж на сьвіті
Максим оттой, сину;
А я, а я — не вимовлю,
Моя ти дитино! —
Я... вбив його!... Пострівай лиш,
Трохи одиночину,
Та тогді...

VII.

Так ти кажеш,
Що бачив криницю
Москалеву? що ще й досі
Беруть з неї воду?
І хрсст, кажеш, коло шляху
І досі Господній
Стоїть собі на роздольї...
А не розказали
Тобі люде там нічого?
Вже повимирали
Тії люде, мої сьвідки,
Праведнії людс;

А я й досі караю ся,
І каратись буду
Й на тім сьвіті...

Ось послухай,
Доводить до чого
Сатана той душу нашу:
Як не схаменеть-ся
Та до Бога не вернеть-ся,
То так і ввіпеть-ся
Пазурами в саме серце...
Ось слухай же, сину,
Про Максима праведного!
Було не спочине
Ніколи він, а в неділю,
Або в яке сьвято,
Бере сьвятий псалтир в руки
Та й іде читати
У садочок (у садочку
Там, у холодочку,
Катерину поховали)...
Отто-ж у садочку
За упокой душі :
Псалтир прочитає;
Потім собі тихисенько,
Тихо заспіває
„Со сьвятими”, та й заплаче,
А потім помяне
„О здорові” тещу з сином, —
І веселий стане.
„Все од Бога,” скаже собі:
„Треба вік дожити!”
Оттакий-то муж праведний
Був він на сім сьвіті.
А у будень, то він тобі
Не посидить в хаті,
Все нишпорить по надвірю.
„Треба работати!”
Було скаже по-московськи:
„А то, лежа в хаті,
Ще опухнеш.” Та взяв якось
Заступ і лопату,

Та й пішов собі у поле
Криницю копати.
„Нехай,” каже, „колись люде
Будуть воду пити,
Та за мою грішну душу
Господа молити.”
Вийшов в поле, геть од шляху
У балку спустив ся,
Та й викопав при долині
Глибоку криницю
(Не сам один: толокою
Йому помагали
Йі добрі люде приходили
Криницю копати).
І виложив цямриною,
І над шляхом в полі
Височезний хрест поставив:
Зо всього роздолья
Широкого було видно;
Се, бачиш, длятого,
Щоб знать було, що криниця
Єсть коло дороги,
Щоб заходили з криниці
Люде воду пити,
Та за того, що викопав,
Богу помолитись.

VIII.

А тепер уже — он бачиш,
Доходить до чого?
Що я стратить наміряюсь
Максима сьвятого...
Оттаке-то! А за віщо?
За те, за що Каїн
Убив брата праведного
У сьвітлому раї.
Чи то було у неділю,
Чи в якеє сьвято
(Слухай, сину, як навчає
Сатана проклятий!):
„Ходім,” кажу, „Уласович,

На твою криницю
Подивитись!" — „Добре," каже:
„Ходімо нанить ся
Води з неї погожої."
Та й пішли обое,
І відерце і віжечки
Понесли з собою.
От приходим до криниці —
Я нерш подивив ся,
Чи глибока. „Влаєовичу!"
Кажу: „потруди ея
Води доетать, я не вмію."
Він і нахилив ея,
Опускаючи відерце;
А я... я за ноги
Вхопив його, та й укинув
Макейма євятого
У криницю...

Оттаке-то
Сотворив я, єину!
Такого ще не творилоєь
В нас на Україні,
Та й ніколи на створить ся
На веім євїті, брате!
Веюди люде, а я один —
Дієвол проклятий!...

IX.

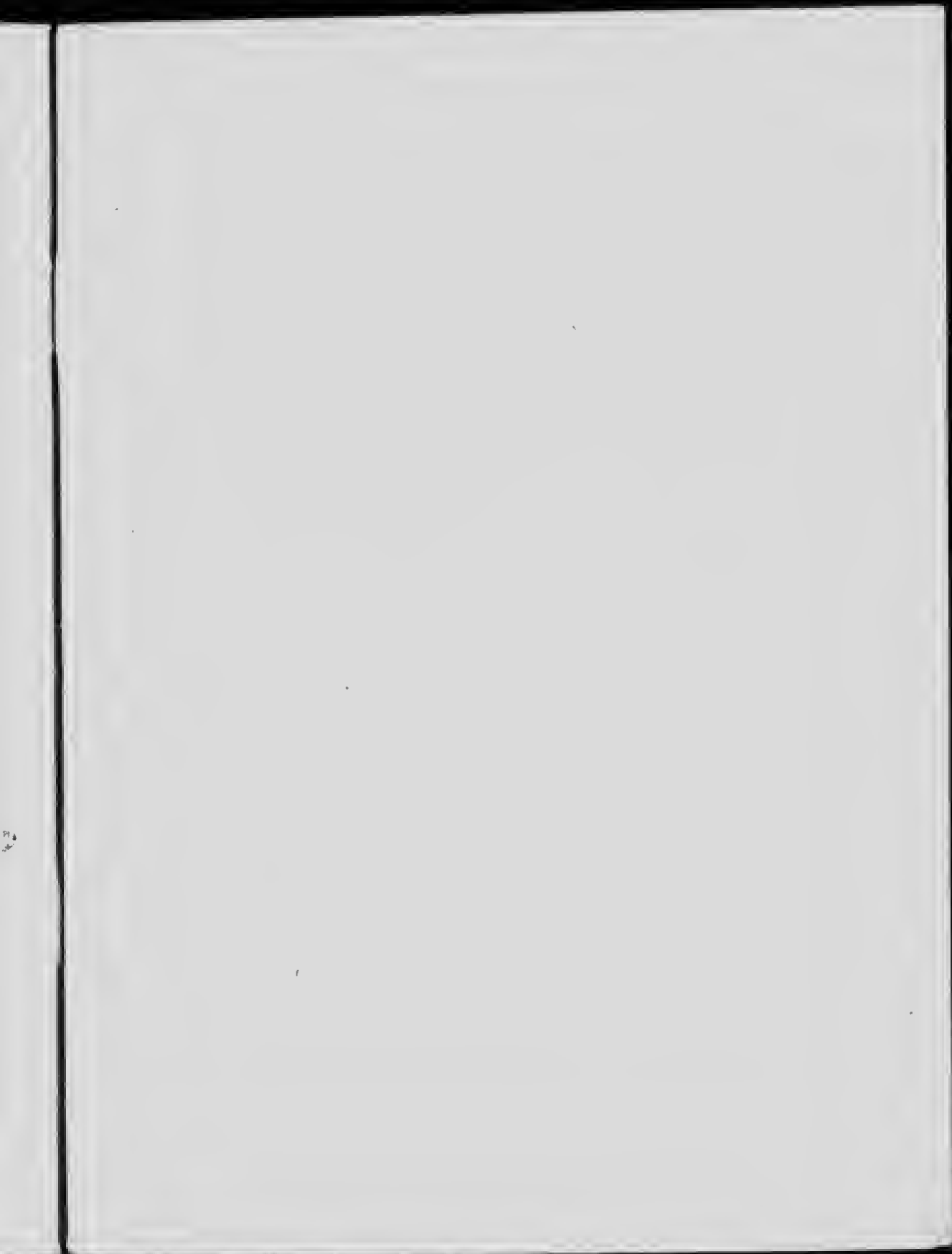
Через тиждень вже витягли
Макема з криниці,
Та у балці й поховали;
Чималу каплицю
Поєтавили громадою,
А його криницю
Москалевою назвали...

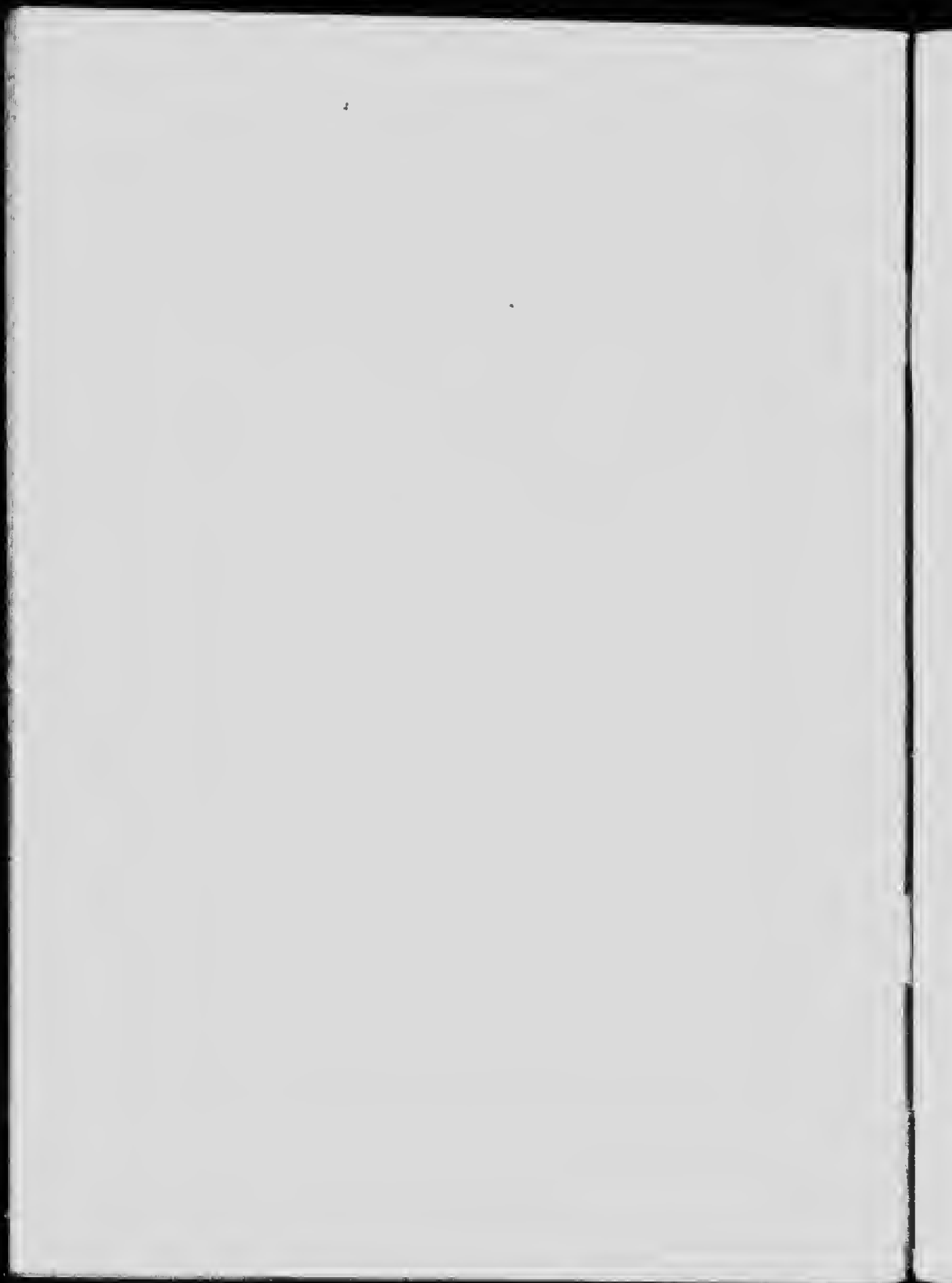
От тобі й билиця
Про криницю москалеву,
Страшная билиця.

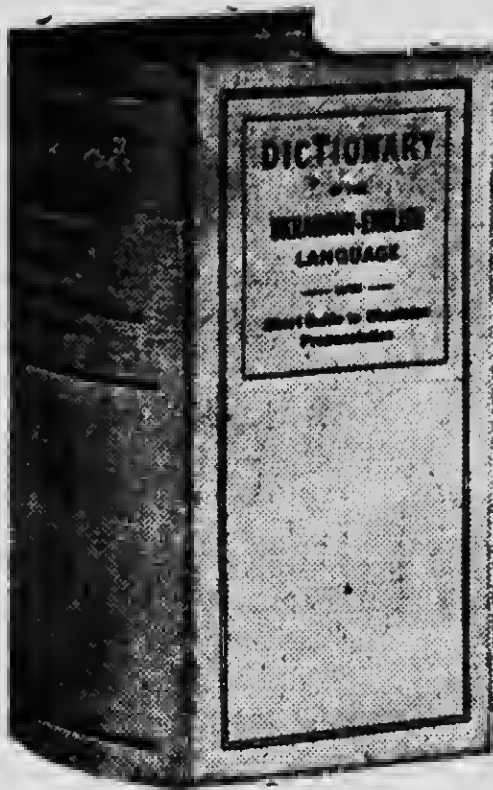
А я.. пішов у гайдамаки
Та на Сибірі й опинивсь
(Бо тут Сибір була колись),
І пропадаю, мов собака,
Мов той Іуда... Помолись
За мене Богу, мій ти сину,
На тій преславній Україні,
На тій веселій стороні —
Чи не полегшає мені?...

Новопетровський форт, 16. V. 1857

**ПЕРШИЙ І ОДИНОКИЙ ТОГО РОДА
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ
СЛОВАРЕЦЬ**

це об'ємає 1600 сторінок друку, з повною граматикою, азбукою друкованою і писаною, — і, — що найважливіше, — з азбукою англійських слів.

Це є перше таке видане в українській мові.

Словарець сей є колючо потрібний для кожного Українця. Видавництво не жаліло висипати суму гроша на те, щоби словарець відповідав вимогам вашої суспільності. Щоби шкоро знайти потрібне слово, на те є поазбучний режістер так в українській як і англійській частині. Ціна його є \$2.00

Пишіть по каталог книжок і музичних інструментів:

Ruska Knyharnia
848-850 Main St. Winnipeg, Man.

Образи народні.

Нераз вже була на Україні образа українські і картка, але не було ще таких, які власне тепер можна набути

В РУСЬКІЙ КНИГАРНІ.

Гляньмо наперед на образи!

Се два прекрасні, великі образи: **ПЕРШИЙ** — се славакний малюнок українського артиста-малювача п. Івасюка:

ВІЗД БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ДО КИЄВА;

а **ДРУГИЙ** — се славакний малюнок українського артиста-малювача п. Красіцького:

За тама обома образами великий попит був не лише в старім краю, але і в Канаді, і в Америці, однак тепер а причина війни також їх спровадити зі старого краю. Та удало ся українському Бюрову а першій американській фірмі а Нью Йорку акомпаната прочудні репродукції тих образів у такій великості же були в старім краю на найліпшій, тривалій, картоновій папері. Репродукції виконано так заанним «світло-друком», що виглядають киче оригінали.

ВЕЛИЧИНА ОБРАЗІВ ТАКА: аксоні на 28 цаліа, а довгі на 22 цалі.

ЦІНА (ВЖЕ З ПЕРЕСИЛКОЮ) ЗА ОДИН ОБРАЗ \$1.50; ЗА ДВА ОБРАЗИ \$2.50.

Сі образи можуть бути прирасою галі і приатних кімнат. Надають ся навіть до прикрасчаль підчас концертів і свят Шевченківських.

Тарас Шевченко	50ц.
Іван Франко	50ц.
Богдан Хмельницький	50ц.
Іван Котлярецький	30ц.
Михайло Паалик	50ц.
Михайло Паалик	50ц.
Найбільші Слони України	25ц.
Микрослава Січаківський	25ц.

Ruska Knyharnia
848-850 Main St. Winnipeg, Man.

Про полові справи.

Книжочка лімарська нотру кожний погинец пересчитати і научити ся дещо пожиточного для свого житя. — Ся книжка кождо-му придатна. — Ціна..... 30ц

Пераднини Лікарський. — Ціна..... 20ц

З Житя Первісного Человіка і Сучасних Дикунів. — В. Лупкевич. — Перендала Олена Олримоич-Залізнякава. — З 28 рисунками в тексті.

Вже сам заголовоч книжки кажє сподівати ся, що говорять ся там про дуже цікаві річи. Бо і зтож не цікавий знати, як жили наші прародичі або й теперішні дикі люди, про яких такі два кождий чує ще в дитинстві. Книжочка позичена на тридцять роєділіє, а в кождім з них говорить ся про якусь иншу сторону житя наших поселенців або теперішних дикунів. До кождого роєділу додано кілька образків, які пояснюють ще ліпше то, що написане. — Ціна 25ц

Житє. — Написав Гнат Хоткевич.

Книжочка не вважка, написана однак дуже цікаво і легко. — Що такє житє? Питанє легкє а так трудно на него відповісти. А прецінь нема місця на землі, де би не було вічного житя. Чи підете на далеку північ, в царство вічних снігів та ледів, чи до згорілих під сонцем пустинь полудня, де на тисячі миль нема капалі води, чи підіймете ся на високі, найвисші на землі гори, чи спустите ся на яку тільки можливо глубину — всюда знайдете житє. — Питанє: що такє житє? — Ціна..... 15ц

Поміж Землею а Нєбом. — Написав Микола Чайковський.

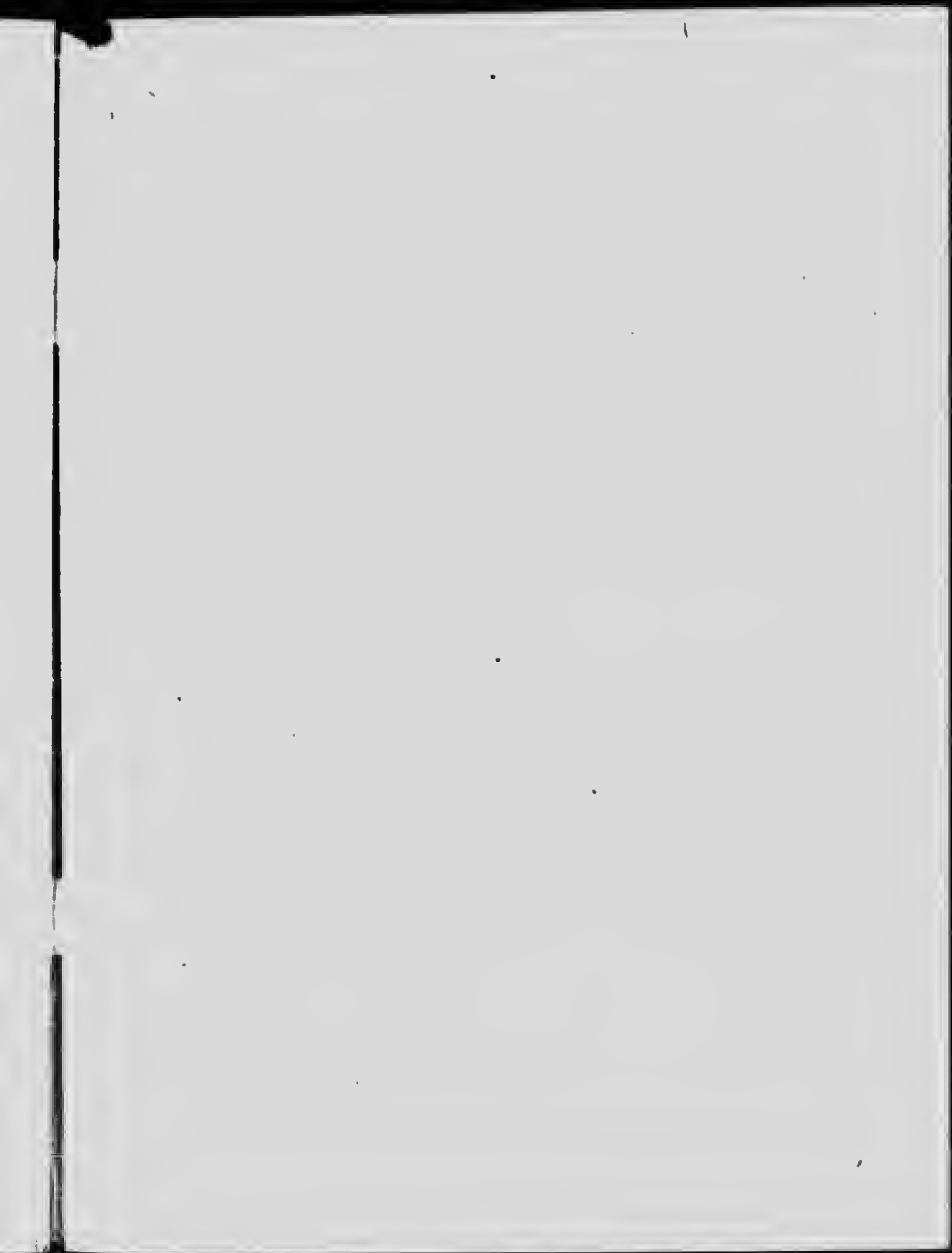
Автор приступно розевідує про найважливіший здобуток людського розуму, про завойованє людською воздухом. На вступі дає естєгалльні відносини про літання взагалі: дичого одні сотворіли літають а другі ні, про возду і воздушні тіла, як літають птиці, ріжні роди приладів до літання. В кінци говорять про балони і літаки себто машини до літання. Численні ілюстрації улегнуть зрозуміне прочитаного. — Ціна..... 10ц

Важніші Права Канадн. — Зібрані для українських фармерів і робітників. — Ціна..... 35ц

RUSKA KNYHARNIA

848-850 Main St.

Winnipeg, Man.

Ілюстрована Шевченківська бібліотека.

1. Приципила. З 2 малюнками і портретом.	11. Мокшалева приципила. З 1 малюнком і портр.
2. Катерина. З 3 малюнками і портретом.	15. Барнак. З 1 малюнком і портретом.
3. Тарася. З 1 малюнком і портретом.	16. Титаревича. З 1 малюнком і портретом.
4. Гайдамаки. З 15 малюнками і портретом.	17. Мариня. З 1 малюнком і портретом.
5. Червиль Марина. З 1 малюнком і портретом.	18. Сошняк. З 1 малюнком і портретом.
6. Утоплена. З 1 малюнком і портретом.	19. Петрусь. З 1 малюнком і портретом.
7. Гамалія. З 1 малюнком і портретом.	20. Тарасова пол. - Іван Нілкова. - Черемшда. З 2 малюнк. і портрет.
8. Сова. З 1 малюнком і портретом.	21. Русава. - Як би тобі довелося. З 2 малюнк. і портретом.
9. Єрстик або Іван Гус. З 1 малюнком і портр.	22. Базар Стрели. З 2 малюнками і портретом.
10. Певельник. З 2 малюнками і портретом.	23. Збірник дрібних віршів. З 7 малюнками і портр.
11. Наймиря. З 2 малюнками і портретом.	24. Збірник дрібних віршів про Україну та козацтво. З 4 малюнками і портретом.
12. Відьма. З 1 малюнком і портретом.	
13. Книжка. З 1 малюнком і портретом.	
	За всі разом \$1.50

Кожий свідомий Українець повинен знати ІСТОРІЮ СВОГО КРАЮ.

Видавництво «Книга Фармера» в порозумінні з Руською Книгарнею у Вінніпегу передрукувало стародрукове видання Проф. М. Грушевського

ІЛЮСТРОВАНУ ІСТОРІЮ УКРАЇНИ

в комплекті. Історія є популярна і зрозуміла для кожного. В старім крає випродано два видання, тепер має час побіти по 4-ох лігах появили ся третій варіант. Це є величезна книга, має 516 сторн, 416 образків. - Ціна \$3.00.

Замовлення вивчайте на адресу:

Ruska Knyharnia

848-850 Main St.

Winnipeg, Man.

